

Verguldtechnieken

7 verschillende technieken uitgelegd

Bestemd voor gevorderden

De Meerleer Marie

4 de jaar Polychromie

Juni 2023

Voorwoord

‘Er bestaan evenveel verguldtechnieken als verguldateliers’ zijn de woorden van Laurent Hissier, gewezen vergulder-restaurateur van het kasteel van Versailles en actueel bedrijfsleider van Atelier Hissier in Montignac (Frankrijk).

‘Wij rijden toch ook niet meer met kar en paard?’ is de uitspraak van Peter Voshart, ondernemer van het bedrijf Linova (Nederland) en Kölner (Duitsland) en ontwikkelaar van nieuwe hechtingsmiddelen voor bladgoud.

‘Ik werk mijn hele leven aan een schilderij, een werkboek en werkbladen. Een leven lang studeren, investeren in opleidingen, waarnemen, nadenken, uitpuzzelen, veranderen en ontwikkelen’ : Marjan Smits, kunstenares en directrice van de academie Boulevard Magenta in Laag-Soeren (Nederland) en Brugge.

Die gouden uitspraken komen van mensen die me nauw aan het hart liggen : zij leerden mij het eeuwenoude ambacht ‘vergulden’ aan. En die aangeleerde kennis kon ik gretig benutten in de Academie Beeldende & Audiovisuele Kunsten Anderlecht – afdeling Kunstambachten Polychromie en restauratie kunstpatrimonium evenals de afdeling restauratie schilderijen.

Aan de Academie Boulevard Magenta, alwaar ik les kreeg van Marjan Smits en Peter Voshart, behaalde ik mijn certificaat ‘vergulder’. Peter Voshart leerde me de nieuwe verguldtechnieken en -producten.

Ter vervolmaking ging ik op stage bij Laurent Hissier.

Bladgoud is als magisch : het flinterdunne, nobele materiaal tovert een meubel, een kader, een windwijzer, een beeld ... om in een prachtig en uniek kunstwerk.

Met bladgoud werken, is héél intensief ; het vraagt kennis, vaardigheid, precisie en véél geduld. Het succes in het meesterschap van vergulden is het resultaat van een reeks mislukkingen. Door vaak te oefenen raakt men er bedreven in.

In dit werk worden 7 verguldtechnieken uitgelegd : voorouderlijke en moderne verguldtechnieken. Water- of polimentvergulding, mixtionvergulding en acrylvergulding. Glanzende en matte vergulding.

Alle technieken zijn, in het kader van restauratie, omkeerbaar.

De technieken werden toegepast op zelfgemaakte gipsen maantjes. De vergulde maantjes werden gekleefd op een geprepareerde drager (krijt, konijnenhuidenlijm, water, ei-tempera met ultramarijn)

Het geheel kreeg vooraf een isolatielaag Sealer van Kölner.

Benodigdheden

			
Lefranc (Frankrijk) Bruineerpasta voor vergulden	Kölner (Duitsland) Instacollsystem Base Mat	Wilhelm Wasner (Duitsland) Poliergrundpulver	Assyst (België) Watermixtion
			
Kölner (Duisland) KGGG Fond	Lefranc (Frankrijk) Oliemixtion 3h	Kölner (Duitsland) Instacoll system base	Kölner (Duitsland) Instacollsystem activatot

			
Noris (Duitsland) Bladgoud 22 karaat vast op vloei	Noris (Duitsland) Bladgoud 22 karaat los	Penselen in torayhaar.	Köln polijstdoekjes
			
Snijkussen	Bladgoudmes	Goudoplegger	goudstoffer
			
Polijstborstel in varkenshaar	Tool	Köln (Duitsland) Colnasol	Geprepareerde drager
			
Agaatsteen	Konijnenhuidenlijm. 17 gram lijm met 100ml water.	Ethanol	Gedemineraliseerd water

Technieken

	Product	Type vergulding	Ingrediënten	basislagen	Aantal hechtingslagen	hechting
1	Lefranc Oliemixtion 3 uren.	Mixtionvergulding Voor binnen- en buitenshuis Vast bladgoud, los kan.	Lijnolie, vernis, white-spirit en hars	3 lagen okergele acrylverf.	1 laag	Rechtstreeks
2	Assyst Watermixtion	Acrylvergulding Voor binnenshuis Los of vast bladgoud	Op acryl gebaseerde copolymeerhars in waterige oplossing.	3 lagen okergele acrylverf.	1, soms 2	Rechtstreeks
3	Wilhelm Wasner Poliergrundpulver-rood.	Watervergulding Voor binnenshuis Enkel los bladgoud	Fabrieksgeheim. Bevat oa polijstpoeder met oxiden.	NVT	10 dunne lagen Te polijsten met varkenshaar	20 % colnasol /10cl water (lauw)
4	Kölner Instacoll System Base	Acrylvergulding Binnen- en buitenshuis Los of vast bladgoud.	Fabrieksgeheim. Op waterbasis	NVT	1, soms 2	Rechtstreeks na 1h Indien instacoll droog is : activator aanbrengen en laten drogen. Verwerktijd : per 1h.
5	Kölner Instacoll System Mat	Watervergulding Voor binnenshuis Los en/of vast bladgoud	Fabrieksgeheim. Op waterbasis.	NVT	1 , soms 2	Rechtstreeks na 1h Indien instacoll droog is : activator aanbrengen en eventjes laten drogen. Verwerktijd : per 1h.
6	Kölner KGGG system Fond.	Watervergulding Voor binnenshuis Los bladgoud	Fabrieksgeheim. Op waterbasis.	NVT	5 dunne lagen	2 gr colnasol / 10 cl water (lauw)
7	Charbonnel van Lefranc Boluspasta	Watervergulding Voor binnenshuis Met los bladgoud	Bolus (Armeense kleiaarde, oxiden en water).	NVT	5 dunne lagen Te polijsten met varkenshaar	50 % konijnenhuidenlijm à 17 % (1,7gr/per 10cl) 30 % water 20 % ethanol (op lauwe temperatuur)

polijsten	Resultaat	Omkeerbaar met	Foto na basislaag		Commentaren	
NVT	matte vergulding	white spirit			<ul style="list-style-type: none"> - Snel in tijd - Dekkend 	1
NVT	matte vergulding	Water			<ul style="list-style-type: none"> - Heel snel in tijd - Dekkend 	2
agaatsteen	Glanzende vergulding	Water			<ul style="list-style-type: none"> - Tijdrovend - Niet volledig dekkend 	3
Met vergulddoekje Kölner : zachtjes aandrukken	Hoogglanzende vergulding	ethanol			<ul style="list-style-type: none"> - Heel snel in tijd - Dekkend - Vergulden kan nog tot 6 maanden na aanbrengen van instacoll mits gebruik van activator 	4
Vergulddoekje Kölner : zachtjes aandrukken.	matte vergulding	ethanol			<ul style="list-style-type: none"> - Heel snel in tijd - Dekkend - Vergulden kan tot 6 maanden na aanbrengen van instacoll mits gebruik van activator 	5
Met agaatsteen	glanzende vergulding	water			<ul style="list-style-type: none"> - Tijdrovend - Niet volledig dekkend 	6
Met agaatsteen	glanzende vergulding	water			<ul style="list-style-type: none"> - Tijdrovend - Niet volledig dekkend 	7

Enkele foto's

Het maken van de beeldjes. Het aanbrengen van basislagen en lijmlagen

Polijsten met borstel in varkenshaar

Aanbrengen van het bladgoud

Polijsten van het bladgoud

Drager bedekt met ei-tempera

Referenties/documentatie

- Art & Techniques de la Dorure à Versailles – Laurent Hissier en Daniel Sievert – Edition Vial – Frankrijk.
- Vergulden – School voor Ambacht en Kunst 'Boulevard Magenta' – Marjan Smit – Nederland.
- Bedrijf Linova, specialist in bladgoud en producten voor restauratie - Peter Voshart – Nederland.

Dank

Aan mijn docente Sandy Van Wissen en medecursisten.

Aan mijn echtgenoot Freddy.

Aan Marjan, Peter en Laurent.